

Materiaalverwijzing. Inventarissen van leermiddelen voor anderstaligen.

1 december 1989

Auteur: Ilse Humblet

Volume: 19

Nummer: 3

Pagina's: 50-56

Documenten

- [vonk_jrg19_048.pdf](#)

materiaalverwijzing inventarissen van leermiddelen voor anderstaligen vooraf willen we erop wijzen dat de opsomming die hier volgt verre van volledig is veel organisaties en initiatieven ontwerpen immers eigen beschrijvingen van materialen ten bate van hun gebruikers we beperken ons hier echter tot de gangbare beschrijvingen en inventarissen waarvan we dachten dat ze belangrijk genoeg waren bij deze bestaande beschrijvingen valt op dat zij vrijwel uitsluitend van noordnederlandse oorsprong zijn de reden hiervoor is dat tot op heden in vlaanderen zo goed als geen systematische beschrijvingen van leermiddelen voor anderstaligen opge maakt werden de noordnederlandse beschrijvingen betreffen het hele nederlandse taalgebied dus ook in vlaanderen gepubliceerde leermiddelen aerts p t negem germann l vega van buningh l l van de mies ie a vademecum anderhalf miljard kinderen tot onderwijs anderstaligen t hertogen vosterse vertelsels een inventari bosch kpc 1981 sate van intercultureel materiaal amsterdam onderwijsmediatheekdienst openbare bibliotheek amsterdam 1981 46 p deze publikatie is onderverdeeld in lien rubrieken 1 opvang van anderstalige leerlingen 2 facili deze inventarisatie is een herwerkte verzameling teiten en voorzieningen 3 onderwijs in eigen taal van een aantal bestaande beschrijvingslijsten die en cultuur 4 intercultureel onderwijs 5 neder op dat ogenblik 1981 door scholen bibliotheken lands als tweeds taal 6 maatschappelijke en onderwijsadvies en begeleidingsdiensten buurt culturele achtergronden 7 leerstof leermidde projectgroepen e d waren samengesteld niet len t b v het onderwijs aan anderstaligen 8 infor meer verkrijgbaar materiaal werd niet opgenomen matie over publikaties 9 varia 10 adressen de beschrijving is per document als volgt inge bij de rubrieken 1 tot en met 8 worden telkens deed 1 titelbeschrijving 2 korte omschrijving beschrijvingen van publikaties gegeven in som van de inhoud 3 overige gegevens leeftijdsgroep mige rubrieken treffen we eveneens artikels aan lager en secundair onderwijs 1sbn nummer prijs over de verschillende deelgebieden besteladres besteladres katholiek

pedagogisch centrum in omvang is dit de kleinste inventaris 46 bladzij postbus 482 nl 5201 s hertogenbosch tel 073 den 21 54 35 wi dec 1989 19de jaargang nummer 3 kloosterman a m j literatuurlust voor les en leermiddelen voor allochtonen s peller en het onderwijs aan anderstaligen actueler maken daarom opteerde men voor een s hertogenbosch vereniging de samenwerken losbladige publicatie die zes maal per schooljaar de landelijke pedagogische centra 1980 49 p verschijnt en in een daarvoor voorziene ringmap mededelingen van de lpc groepanderstaligen 1 kan worden aangevuld de eerste lijst verscheen in oktober 1985 deze inventaris is klein van opzet en omvang en elk nummer is opgezet volgens een vaste rubric is de enige waar we op een enkele manier op de ring 1 etnische groepen en hun culturele achtergrond worden gesteld van de inhoudelijke aspecten 2 etnische talen en literatuur inclusief ten van de beschreven publicaties het onderwijs daarin oetc 3 interetnisch in de brochure is onderverdeeld in 22 rubriekjes van tercultureel onderwijs ico 4 nederlands als telkens een twee bladzijden we geven de op de tweede taal nt2 5 religies en levensbeschouwing hieronder weer de terminologie is intussen wijnen inclusiefgeestelijke stromingen 6 varia wel wat verouderd vroeger nederlands als vreem met informatie over verschillende trefwoorden de taal nu nederlands als tweede taal nt2 zoals b v opvang tweetaligheid tolklers 1 beleid 2 documentatie algemeen 3 verder is er de titel actueel waarin mededelingen documentatie voor buitenlanders 4 tijdschrift over studiedagen conferenties e d een plaats ten 5 etnische minderheden in nederland 6 krijgen vrouwen en dochters van buitenlandse werkne het grote pluspunt van deze inventaris is dat hij in mers 7 vooroordeel en discriminatie 8 achter tijdschriftvorm verschijnt waardoor men steeds op grondinformatie 9 de islam 10 romans 11 de hoogte blijft van de laatst verschenen publicatie onderwijs aan anderstaligen 12 kleuteronderwijs in nederland en vlaanderen op dit ogenblik wijs 13 internationale schakelklassen 14 behoort deze beschrijving zowel in grootschalig onderwijs aan zigeuners 15 nederlands als heid als in degelijkheid mee tot de meest gezagvremde taal 16 lesmateriaal voor het neder hebbende voor het vakgebied lands als vreemde voertaal 17 analfabeten 18 besteladres katholiek pedagogisch centrum intercultureel lesmateriaal 19 surinamers ach postbus 482 nl 5201 s hertogenbosch tel tergrondinformatie en lesmateriaal 20 antillia 073 21 54 35 nen achtergrondinformatie en lesmateriaal 21 varia 22 adressen besteladres katholiek pedagogisch centrum lodeweges j d mijnders leermiddelen postbus 482 nl 5201 s hertogenbosch tel gids anderstaligen enschede cent 073 21 54 35 registratie leermiddelen 1984 390p aanvullingen 1985 enschede crl 1985 93 p kloosterman a m j red onderwijs in in aanvullingen 1988 enschede crl 1988 ter etnisch perspectief informatie over nieuwe uitgaven s hertogenbosch de eerste uitgave van deze leermiddelengids kwam documentatie centrum kpc 1985 uit in maart 1984 en was het resultaat van een inventarisatie die werd gemaakt op aanvraag van deze uitgave is in feite een voortzetting van een het nederlandse ministerie van onderwijs en aantal informatiekanalen mededelingen van de wetenschappen jaarlijks zouden op de eerste lpc themagroep anderstaligen vademecum gids aanvullingen verschijnen maar dit bleek onderwijs anderstaligen en inventarisatie beschrijft slechts het geval in 1985 en 1988 vingen interculturele materialen met deze publicatie deze gids wil een

hulpmiddel zijn voor lesgevers katie wil het katholiek pedagogisch centrum to aan
anderstaligen waarin zij informatie krijgen over s hertogenbosch de informatiever-
strekking over beschikbare en bruikbare leermiddelen die zowel 19de jaargang
nummer 3 dec 1989vna 52 in nederland als in vlaanderen ontwikkeld wer wijs 4
nederlands als vreemde taal voor het den ook niet meer verkrijgbare materialen zi-
jn erin secundair onderwijs 5 intercultureel lesmateriaal opgenomen ten bate van
mensen die zich met het lesmateriaal over gastarbeiders voor de kleuter on-
twikkelen van leermiddelen voor anderstaligen en de lagere school 6 intercul-
tureel lesmateriaal bezighouden leermiddelen voor intercultureel lesmateriaal
over gastarbeiders voor de derde onderwijs zijn niet in de gids opgenomen greed l
o en het lager secundair onderwijs 7 de gids bevat volgende grote rubrieken 1 ned-
er intercultureel lesmateriaal lesmateriaal over lands voor anderstaligen waarin
een onderverde gastarbeiders voor het secundair onderwijs ling haar doelgroep
wordt gemaakt basis voort elke titelbeschrijving bevat een aantal ingangen gezet
en volwassenenonderwijs 2 alfabetise titelbeschrijving bestaat uit doelgroep opzet
en ring 3 diverse vakken voor anderstaligen wis besteladres kunde w o muziek 4
eigen taal en cul besteladres provinciale dienst voor onthaal tuur 5 woorden-
boeken woordenlijsten 6 infor van gastarbeiders thonissenlaan 17 3500 matie do-
centenmateriaal tijdschriften voor anders hasselt tel 011 22 29 86 taligen infor-
matiecentra en invoerders van leer middelen in de aanvulling van 1988 werd een
bijkomend item ingevoerd namelijk educatieve vereniging de samenwerkende lan-
deluke peda software gogische centra inventarisatie beschrij bij de beschrijvingen
houdt men een indeling aan vingen interculturele materialen in linker en rechter-
bladzijden op de linkerbladzij s hertogenbosch vs LPC 1983 698 p de worden een
aantal bibliografische en inhoude aanvulling inventarisatie beschruvin lijke
gegevens systematisch verstrekt de rechter gen interculturele materialen s her
bladzijden worden telkens gebruikt om een voor togenbosch vs LPC 1985 698 p
beeldpagina van het beschreven leermiddel of to drukken dat is een belangrijk
pluspunt omdat men de opzet van doze losbladige publikatie is een op die manier
een nauwkeuriger beeld krijgt van inventarisatie to maken van alle interculturele
leer wat een welbepaald leermiddel kan inhouden in en hulpmiddelen die in neder-
land en vlaanderen aanvullingen 1988 werd dat systeem echter niet ontwikkeld zi-
jn zowel materialen die op kleine gehandhaafd schaal door scholen b v als op
grote schaal besteladres crl postbus 2041 nl 7500 ca uitgeverijen e d warden on-
twikkeld vindt men enschede erin terug de inventarisatie bestaat uit twee delen
het eer ste deel verscheen in 1983 de aanvulling werd in provina ale dienst voor
onthaal van gastarbeiders januari 1985 gepubliceerd de beschrijving werd pdog
komen uit verre landen stopgezet op 1 november 1984 1rt de twee banden leer-
middelen voor scholenmet kinde semen zijn 609 beschrijvingen opgenomen ren
van 1mmigranten hasselt pdog js d alle materialen zijn beschreven met behulp van
55 p een beschrijvingslijst die zes rubrieken omvat titelbeschrijving en eventueel
besteladres soon in daze leermiddelengidszijn enkel publikaties voor materiaal
doelgroep themata en onderwerpen anderstalige kinderen opgenomen die bij de
pro inhoudsomschrijving en opmerkingen vinciiale onthaaldienst voor gastarbei-
ders to de beschrijvingslijsten zijn geordend in tien kater hasselt ontleend kunnen

worden n 1 project methode 2 lessuggesties hand de gids is in de volgende rubrieken ingedeeld 1 leiding 3 informatief boek 4 verhalend boek begeleiding buitenlandse leerlingen didactiek nt2 5 brochure folder documentatiemap 6 to 2 nt2 voor jonge buitenlandse kinderen 3 schrift krant 7 tentoonstellingdem onstratiema nederlands als vreemde taal voor het lager onder teriaal 8 muziek iedjesbundev gezelschaps dec 1989 19de jaargang nummer 3 spelydramatische expressie 9 av media 10 v o n werkgroep anderstaligen onderwijs eigen taal en cultuur in enkele bijlagen vindt men mn immigranten aandacht voor cul vender een adressenlijst en theater en muziek tuur taal en achtergronden antwerpen groepen 1982 55 p in het algemeen kunnen we stellen datdeze inven tarisatie veruit tot de baste behoort wat systema volledigheidshalve hebben we dit werkje in onze tiek en uitgebreidheid van de gemaakte beschrij lijst van beschrijvingen opgenomen omdat het vingen betreft naast de pdog uitgaven oen van de weinige besteladres katholiek pedegogisch centrum vlaamse inventarissen is postbus 482 nl 5201 s hertogenbosch tel het is opgebouwd uit zes delen 1 overzicht van 073 21 54 35 de immigrate in belgic 2 socio culturele achter gronden van immigranten 3 immigrantenkinde diederik vekeman ren en onderwijs 4 t2 verwerving 5 lesmate de wittestraat 26 2600 berchem riaal 6 contactadressen enkel in het vijfde deel pp 43 50 komen materiaalbeschrijvingen voor achtergrondliteratuur daze bibliografie met betrekking tot onderwijs aan boers m l van den bosch l verhoeven anderstal igen pretendeert zeker niet volledig to zijn taalaanbod en culturele oridntatie als voorspel niet opgenomen warden lers van tweede taalvaardigheid tijdschrift voor schoolboeken en leermiddelen taalbeheersing 9 2 1987 181 200 evaluatierapporten m b t experimenten en pro jecten boeschoten r l verhoeven a vermeer de publikaties i v m beleidsnota s taal van turkse en marokkaanse kinderen in r licentiaatsverhandelingen appel red 1986 44 67 publikaties die voor 1980 verschenen zijn publikaties m b t een specifieke situatie in ne buster a m michielsens u schuurs onderwijs derland in het nederlands als tweede taal grondslagen en beschrijvingskader pedagogische stud 61 appel r immigrant children learning dutch 1984 346 353 sociolinguistic and psycholinguistic aspects of second language acquisition dordrecht foris cummins j bilingualism and special education publications 1984 issues in assessment and pedagogy clevedon avon multilingual matters 1984 appel r red minderheden taal en onderwijs muiderberg coutinho 1986 danesi m mother tongue training in school as appel r c cruson e a reds taalproblemen a determinant of global language proficiency a van buitenlandse arbeiders en hun kinderen belgian case study international review of edu muiderberg coutinho 1982 cation 1988 19de jaargang nummer 3 dec 1989w k a 4va de bode h nederlands als 12 benaderingen in kerkhoff a taalvaardighed en schoolsucces het tweede taal onderwijs moer 2 1982 amsterdam lisse swets zeitlinger 1988 108 117 kroon s leraren nederlands en intercultureel de bode h d de haan e a reds intercultureel onderwijs in g extra r van hout t vallen onderwijs themanummer moer 2 1982 1 128 reds 1987 95 117 de jong m j red allochtone kinderen op lalleman j dutch language proficiency of tur nederlandse scholen prestaties problemen en kisch children in the netherlands dordrecht faris houdingen lisse swets zeitlinger 1985 publications 1986 de jong m j herkomst kennis en kansen al langenkens a p van de craen de nood loch-

tone en autochtone leerlingen tijdens de overgang van een efficiënt tweetalig onderwijs aan gang van basis naar voorlezend onderwijs lisse migrantenkinderen in nederlandstalige basisschool swets zeitlinger 1987 len te brussel enkele taalsociologische en socio linguïstische beschouwingen taal en sociale in dorsh vriendschap en sociale relaties in multicultuur 3 1982 3 30 etnisch samengestelde schoolklassen lisse swets zeitlinger 1987 leman j het bicultureel onderwijs in vlaamse basisscholen te brussel ons beef 31 1 1988 extra g t vallen eds ethnic minorities and 83 86 dutch as a second language dordrecht foris 1985 martens a f moulaert reds buitenlandse minderheden in vlaanderen belgie antwerpen extra g r van hout t vallen eds etnische amsterdam de nederlandse boekhandel 1985 minderheden taalverwerving taalonderwijs taal beleid dordrecht foris 1987 often r taalmoeilijkheden bij marokkanen in a gailly j leman reds 1982 93 113 face w g van den berg uitgangspunten voor intercultureel onderwijs pedagogisch tijdschrift sieteram k de school als oefenplaats voor een 11 1 1986 26 37 pluriforme samenleving middels intercultureel onderwijs pedagogisch tijdschrift 11 2 1986 gailly a j leman reds onderwijs taal en 93 98 leermoeilijkheden in de immigratie leuven acco 1982 skutnabb kangas t bilingualism or not the education of minorities clevedon avon multilin heyerick l problemen van migrantenkinderen gual matters 1981 en hun leerkrachten in het vlaams basisonderwijs in a martens f moulaert reds 1985 103 113 smeeckens l bicultureel onderwijs in een vlaamse kerkhoff a t vallen cultural biases in second se school te brussel in a gailly j leman reds language testing of children in g extra t 1982 189 199 vallen eds 1985 133 147 smeeckens l h de smedt nederlands in kerkhoff a t vallen onderwijs nederlands als brussel tweede taal of vreemde taal didactische tweeds taal en intercultureel onderwijs op de consequenties in g extra r van hout t vallen basisschool in r appel red 1986 101 122 reds 1987 85 95 vic dec 1989 19de jaargang nummer 3 spoelders m j leman l smeeckens the brussels foyer bicultural education project socio van dorpn k van helvert intercultureel cultural background and psycho educational onderwijsiskleur bekennen tilburg zwijzen 1985 language assessment in g extra t vallen eds 1984 87 103 van esch w h moeniralam b gademann allochtone leerlingen in het voortgezet onderwijs teunissen j etnische relaties in het basisonderwijs harlingen flevodruk svo 70 1983 wijs witte en izwarte scholen in de grote steden wageningen j teunissen proefschrift van spaandonck m onderwijs aan etnische 1988 minderheden in a martens f moulaert reds 1985 115 122 van batenburg th taalachterstand bij allochtone leerlingen in de jong m j red 1985 41 51 verhoeven l a vermeer taalvaardigheid in het nederlands bij allochtone kinderen gramma 8 van bon w aspecten van taalvaardigheid een 2 1984 85 111 onderzoek naar de validiteit van de taaf tests voor kinderen lisse swets zeitlinger 1984 vermeer a volgorde in de verwerving van het nederlands door marokkaanse kinderen op de van de craen p allochtonous minorities and basisschool doctoraalscriptie 1980 contact linguistics towards a language learning paradigm based on social linguistic principles in welke volgorde leren marokkaan ples to appear in sociolinguistics 4 se kinderen nederlands moer 1 1981 10 17 van der geest t l lentz h van tuiji reds vermeer a het leren onderwijzen van neder voeten stil jongens over interactie allochtone lands als tweede taal Interdisciplinair tijdschrift leerlingen en mondefinge taalvaardigheid groningen voor

taal en tekstwetenschap 3 2 1983 gen rijksuniversiteit slo 102 114 van der veen
schreuder g de invloed van etc onderwijs op de nederlandse woordenschat van
ilse humblet turkse kinderen in de leeftijd van 9 tot en met 13 desire de bodtkaai
11 9400 ninove jaar pedagogisch tidschrift 10 9 1985 500 504 documentatiecentra
hier volgt een lijst van documentatiecentra in tel 03 235 34 06 vlaanderen waar u
terecht kan voor onderwijsma openingsuren werkdagen van 8 30u tot 12 30u teri-
aal en achtergrondinformatie en van 13 30u tot 16 30u maandag en dinsdag tot 20
00u verantwoordelijken piet van avermaet centrum buitenlandse werknemers cbw
els maton provinciale materialenbank uitleen alle materialen behalve tijdschriften
adres van daelstraat 32 2200 borgerhout kopiken is mogelijk wpw 19de jaargang
nummer 3 dec 1989 vini provincials materialenbank verantwoordelijke eliane
baert afdeling mechelen uitleen alle materialen behalve tijdschriften adres wollen-
markt 21 2800 mechelen tel 015 20 64 83 wetenschappelijk documentatiecentrum
etni openingsuren maandag en woensdag sche minderheden wedem van 14 00u
tot 18 00u adres blijde inkomststraat 7 3000 leuven verantwoordelijken piet van
avermaet tel 016 28 53 99 els maton openingsurert werkdagen van 9 00u tot 12
30u uitleen alle materialen behalve tijdschriften en ma woe do van 13 00u tot 16
30u verantwoordelijke claire klykens provincials onthaaldienst voor gastarbeiders
uitleen alle publikaties behalve tijdschriften documentatiecentrum periodieken en
naslagwerken kopiken is moge adres thonissenlaan 17 3500 hasselt lijk tel 011
2229 86 openingsuren werkdagen van 9 00u tot 12 00u onthaalcentrum de foyer
en van 14 00u tot 16 00u of op afspraak adres werkhuizenstraat 25 1080 brussel
tel 02 verantwoordelijken lucienne pareyns annie 426 74 95 lemmens mieke briers
openingsuren werkdagen van 8 30u tot 17 00u uitleen alle materialen behalve tijd-
schriften verantwoordelijke katleen snoeck kopioren is mogelijk uitleen alle mate-
rialen kopiëren is mogelijk de poort beraber materialenbank adres sleepstraat 87
9000 gent tel 091 23 02 54 ilse humblet desire de bodtkaai 11 9400 openingsuren
werkdagen van 9 00u tot ninove 12 00u en van 14 00u tot 17 00u vc dec 1989
19de jaargang nummer 3